

Легенда за седемте хълма

(по мотиви от “Майчина клетва“ на Ангел Каралийчев)

Преди много години буйните тогава води на Хеброс (Марица) преминавали покрай най-чудния град на равна Тракия и сякаш затихвали омаяни пред белокаменната крепост. Хората тука живеели щастливо – отглеждали прекрасни коне, златно жито и сладко грозде, пеели дивните си песни и славели могъщите тракийски богове, всеизвестна била воинската храброст на мъжете, чудеса се разказвали за дивната хубост на жените. Множели се богатствата на приказния град и славата му се носела надалече, надалече...

Един ден край градските порти белокоса жена прегърнала на изпроводяк младия си син. Тесни били за него крепостните стени, сърцето на младежа жадувало за непознати земи, а умът му – за нови знания. И той се отправил към неизвестността, яхнал най-хубавия кон, понесъл със себе си последната майчина прегръдка, а задно с житената погача – и заклинанието на майката никога да не забравя земята си.

Момъкът се присъединил към победоносната армия на Александър Велики и се отправил далече на изток. Много земи видял, много народи опознал, много неща научил. Прославил се като смел воин и бил първият, който се изкачил на крепостните стени на пълния с несметни богатства град Вавилон при превземането му от македонската армия. За този подвиг лично Александър връчил на младия тракиец царски меч на победения град и го направил негов владетел. Девет години някогашният тракийски юноша и храбър боец управлявал Вавилония, вдигал нови крепости, увеличавал богатствата на новото си царство. Разкошът и царската власт постепенно започнали да изтриват от паметта му спомена за родната земя...

А през това време неговата родина била нападната от жестоки врагове, които унищожавали всичко по пътя си. Дивите орди обкръжили крепостта край реката, а нейните защитници ден след ден по-трудно отбивали безчетните им атаки.

Славата на вавилонския цар отдавна била достигнала до родните му места. В дните на върховна опасност майката изпратила по-малкия си син с молба за помощ. Младежът се измъкнал през тайния изход на крепостта и преодолявайки хиляди опасности по пътя си, пристигнал във Вавилон с последната надежда за подкрепа на обсадения град.

Но владетелят не пожелал да помогне на близките си. Той пирувал след поредния успешен лов. С празни ръце и обрुшени надежди се завърнал в обсадената крепост. Пратеникът, с много болка, предал братовия отказ на старата си майка. А тя била толкова стара, че никой не помнел годините ѝ. Ала всички запомнили думите ѝ, които произнасяла тихо, а те кънтели над разрушенията и пожарищата със страшна сила: „О, сине! Ще дойде ден, когато ти ще поискаш да се върнеш. И нека тогава твоята земя не те приеме! Твоето сърце остава затворено за нашата болка – нека твоят град винаги бъде затворен за теб! Твоя душа се е превърнала в камък – нека и ти станеш на камък! Нека проклятието ми те настигне, защото няма нищо по-страшно от измяната и забравата!“

Тези думи сякаш ѝ дали сили, старата жена грабнала меча на един от убитите воители и се спуснала към враговете.

Отдръпнали се жестоките воители, поразени от страховития вид на уж немощната старица, а след нея с последни сили размахвали мечове изпонасечените в битката мъже, разярени жени и деца мятали копия, забравили всичко на света. Поразени, вражеските орди се оттеглили, а останалите живи защитници на крепостта се върнали да гасят пожарите в нея. Животът продължавал. Градът отново заживял както преди, хората постепенно се отърсили от преживения ужас и започнали наново да съграждат домовете си, да сеят нивите си, да отглеждат конете си.

Минали се години, красивият някога юноша вече остарял и искал да се върне там, откъдето бил дошъл. Вече като грохнал старец не се радвал от богатството, което натрупал, от чуждоземските песни и танци. Искал само едно – да се върне в равна Тракия. Натоварил част от огромното си богатство на 7 камили – дар за родния си град, и се отправил на северозапад. Колкото повече приближавал, толкова по-нетърпеливо бяло сърцето му. И ето там в далечината се белеели зъберите на крепостта, вече се чувал и шумът на реката... Но старецът почувствал как се превръщат в камък краката му, как ледена студенина обхваща ръцете му... Той така и не стигнал до своя град. Изпълнило се проклятието на майката – родната земя отказала да приеме дори останките на този, който ѝ изменил и се отказал от нея. В камък се превърнали и седемте камили, натоварени с безбройни богатства.

Може би и затова Градът на седемте хълма завинаги останал богат и красив, а каменните грамади напомнят и до ден днешен за проклятието на майката, за това, че няма прошка за измяната, за това, че няма на света земя по-хубава и по-святата от Родината.

Легенда за седемте хълма (по мотиви от „Майчина клетва“ на Ангел Каралийчев),
<<https://www.visitplovdiv.com/bg/node/168>> (20.12.2023).

Майчина клетва

– Не забравяй никога родината си! – прошепна с немощен глас умиращият.

– Какво каза, господарю? – наведе се над леглото неговият верен прислужник.

– Помни – раздвижи засъхналите си устни болният, – че на този свят имаш майка родина! Тежко оня, който не се отзове на майчиния глас.

Полека се наляха хлътналите очи на стария владетел. Две големи сълзи блеснаха и потекоха по странните му. Умираще господарят на Вавилония, отиваше си управителят на приказния град Вавилон и душата му се бяхтеше от мъка. В най-последния час пред очите му трепна едно равно, тихо, зелено поле. Люшнаха се звънци на бели стада. Полека започна да плакне бреговете си една широка река, в чиито води се оглеждаха стари върби с набръчкана кора и безпомощно увиснали надолу клони. Пъргави малки рибки с червени опашки подхвъркваха като крилати плета нагоре и вълнуваха успокоената вода. Ах, това тихо, зелено поле, над което с проточени шии летят бели щъркели, е равна Тракия! Реката, която плакне бреговете, които свирят тъй хубаво, че сякаш кавалите им говорят, са родните братя на вавилонския цар.

– Къде сте, мои братя? Къде си и ти, майко?

Болният се унесе. Заниза се в душата му керванът на младите години. Явиха се родни, мили лица, близки до сърцето му. Те стояха напреде му и го гледаха с укор, загдето ги беше забравил в ония години, когато седеше на царски трон и милиони хора му се покланяха. Той си спомни как едно време напусна родното си село, за да тръгне с войниците на Александър Македонски към Азия. Спомни си кроткия есенен ден, когато яхна младия си кон и потегли. Тракийско поле беше жълто, шумата на дърветата капеше, а слънцето като око напълнено със сълзи, едвам припичаше. Една стара жена, прехапала устни от мъка, държеше юздата на коня и се молеше:

– Постой, чедо, още малко да те погледам и да ти се порадвам! Сърцето ми казва, че вече никога няма да те видя.

Тази стара жена беше майка му.

Владетелят на Вавилония въздъхна. Изведнъж нова картина оживя пред очите му. Чу се тежък тропот на копита, зацвилиха уморените коне, светнаха шлемове. От горещия пясък на пустинята се зададоха войниците на македонския цар и се втурнаха към стените на библейския град Вавилон. Чудна светлина заливаше тогава града. Морно течеше една река сред цветущи градини и бели къщи, накацали на земята като едри лебеди. С гръмовит глас се обърна Александър Македонски към войниците си:

– Този град, който прилича на вълшебна съкровищница, защото е пълен с имане, този град, където искусни ковачи коват тънки саби, що се вият като змии, и дръжките им са украсени с драгоценни камъни, този град ще подаря на оня мой войник, който пръв се промъкне между вражите стрели и се покатери върху крепостната стена!

Легионите се залюляха като море. Настана страшен бой. Обсадните машини забучаха. Боеви колесници почнаха да бълват огън, а каменометниците удариха с едри камъни крепостните кули. Облаци дим удавиха града. Пръв се покачи върху високата стена младият тракиец от малкото село край бреговете на Марица. Подир три дни получи от ръцете на щедрия си господар владетелския меч на Вавилония. Седна тракиецът на престола и господарува девет години време. Стегна порутените стени на града, събра силна войска, разшири границите на държавата, потъна в злато.

Веднъж в двореца му влезе странен човек – с овчи калпак, с цървули на краката, червен пояс и лице, почерняло от горещия пустинен вятър. Той беше дошъл от далечна земя.

– Бате – каза бедният гост на вавилонския владетел, – аз съм твоят по-малък брат. Не ме ли познаваш? Дойдох от Тракия. Научихме се, че ти си станал голям човек и имаш толкова войници, колкото зърна пясък има в пустинята. Чухме, че твоите войници били храбри като лъвовете. Проводиха ме да искам помощ. Варвари от север, облечени в кожи на зверове, въоръжени с брадви и мечове, нахлуха в родината ни. Грабят стадата ни, горят нивите ни, отвличат в робство невестите ни. Ела да ни помогнеш!

– Не мога дойда – отвърна владетелят на Вавилония. – Моите войници са научени да се бият само когато са настанени върху гърбовете на големите слонове. Пустини и морета делят Вавилон от Тракия. Как ще прекарам слоновете си през моретата?

С наведена глава си тръгна тракийският овчар.

Минаха още девет години. Отново във Вавилон пристигна същият овчар и падна на колене пред владетеля.

– Бате – замоли се той, – нашата майка е на смъртно легло. Ела си да те види! Тя иска на смъртния си час да прегърне своя най-голям син – господаря на Вавилония.

– Не мога да дойда – отказа повторно господарят, – защото Вавилон е пълен с боляри, които искат да сложат на главите си царски корони. Щом стана от престола, друг ще седне на него.

Пак наведе глава малкият брат, тръгна си и се закле никога вече да не стъпи в столицата на своя брат.

А когато се върна в Тракия и майката чу какво е казал нейният син, надигна се, погледна към далечината и тъй го прокле:

– Ако някога, синко, ти стане свидно за родния край и се върнеш в Тракия, дано се вкамениш!

Цял живот господарува тракиецът във Вавилония. Води войни, посреща и изпраща царе от всичките краища на земята, трупа злато и най-подир легна да мре.

– Чувай – обърна се той към своя верен прислужник, – чувай какво ще ти заръчам... още тази нощ, като издъхна, тайно от другите да натовариш шест камили с имане. На седмата привържи моя ковчег и карай към Тракия! Искам да бъда погребан в родната си земя...

– Слушам, господарю, последната ти поръка ще бъде изпълнена! Същата нощ, когато месечината угасна зад един облак, седем камили, натоварени с тежък товар, излязоха от Вавилон и се упътиха през пустинята към морския бряг. Върху един голям кораб камилите и техният водач плуваха по моретата, минаха покрай чужди и непознати страни и подир два месеца път слязоха на тракийския бряг. Беше пак тиха есен, когато седемте камили от Вавилония нагазиха потъмнялата трева на Тракийското поле. Марица носеше опадала шума към бреговете на Бяло море. Цял ден пътува керванът през полето и вечерта керванджията спря камилите да нощуват. Наведоха се ожаднелите добичета, пиха вода от Марица и се пръснаха наоколо.

Бърже настана нощ и в далечината затрептяха огньовете.

Керванджията се обърна към ковчегата с мъртвия и рече:

– Господарю, стигнахме вече. Тука е твоята родна земя. И посегна да снесе ковчегата. Но щом ковчегът с мъртвия вавилонски владетел опря до земята, изведнъж се вкамени. Превърнаха се на камък и седемте камили с имането на гърбовете. Майчината клетва се сбъдна.

Минаха оттогава много векове. Времето неуморно трупа с две шъпи пръст върху вкаменените седем камили, догдето сред равното поле израснаха седем високи хълма. Върху тези хълмове лежи днешният град Пловдив.

Бунарджик

Западната част бе изцяло покрита с турски гробища. Какви ли не страшни истории се разправяха за тия гробища! Че ноще излизали върколаци и караконджули, че призракът на някакъв си ходжа се лутал между камъните с газениче в ръка и от време на време викал, че иска курбан за рахмета си (жертвоприношение за покоя на душата му). Някои даже го били виждали как се качвал по камъните и отправял езан към правоверните (покана за молитва).

Алваджиев, Н. *Пловдивска хроника*. Пловдив: Летера, 2019, с. 30.

Марково тепе

Марковото тепе вече изчезна от лицето на пловдивската земя. В продължение на няколко десетилетия изсякоха скалата му и освободената площ беше застроена. На скалата, на върха му, имаше издълбано корито с по една малка дупка в четирите ъгли. Според преданието те били направени от коня Шарколия на Крали Марко. С него той скочил от Бунарджика. Голямата дупка била от корема на коня, а малките – от копитата му.

Алваджиев, Н. *Пловдивска хроника*. Пловдив 2019, с. 32.